



UutisKymi

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu n:o 5 42. vuosikerta

5.4.1982



Leipää, leipää, leipää...

Moni kuittaa työpaikkaruokailun pelkällä kahvilla ja sämpylällä.

Voikkaan paperitehtaan henkilökuntaa on mukana terveyskasvatuskokeilussa, jossa tätä huonoa tapaa pyritään muuttamaan. Keski-ikäisiä.



Eino ja avanto

Eino Volanen on Kymi-yhtiön eläkeläinen. Hän asuu Verlanosken partaalla Nisuskentien varrella.

Innokkaan avantouimarin päivä kuluu puutarhaa hoitaessa ja uinti-reissulla. Eino mietteitä sivulla 6.

Pakkolunastus muuttaa turpeennostosuunnitelmia

Anjalankosken Haukkasuo eteläosan lunastaminen suojelualueeksi nopeuttaa noin 10 vuodella Kymi-yhtiön pitkän tähtäimen suunnitelmaa turvetuotannon siirtämisestä Haukkasuolta Luumäelle. Siirron vaikutuksesta turvetuotannon kannattavuus heikenee, sillä turpeen kuljetusmatka Kuusankoskelle kasvaa noin 25 kilometrillä.

Valtioneuvosto antoi luvan Haukkasuo eteläosan pakkolunastamiseen 11.3. Lunastustoimituksen suorittaa maanmittaustoimisto metsähallituksen hakemuksesta.

Kiinteistöpäällikkö Aaro Eerolainen Kymi-yhtiöstä arvelee maanmittauskonttorin antavan määräyksen lunastustoimituksesta kevättalven aikana. Lunastustoimitus saatetaan loppuun kuluvan vuoden aikana.

"Kymi-yhtiö tulee esittämään lunastustoimikunnalle korvausvaatimuksen, johon lunastettavan alueen korvaamisen lisäksi sisältyy korvaus niistä vahingoista, joita aiheutuu lunastettavalla alueella olevan turpeen korvaamisesta käyttöpisteestä huomattavasti kauempana olevalla turpeella. Kuljetuskustannusten nousun lisäksi uuden alueen käyt-

töönnotto edellyttää investointeja, joiden osalta Kymi-yhtiön olevan oikeutetun vahingonkorvaukseen."

Kymi-yhtiö nostaa turvetta nykyään Haukkasuo pohjoisosassa noin 500 ha:n alueella ja pienemmällä Parpalansuolla Haukkasuo lähellä. Työt läheisen Kii-kunsuo saattamiseksi turpeen nostoon soveltuvaksi ovat parhaillaan käynnissä. Kii-kunsuo käyttöä turvetuotannon tarpeisiin vaikeuttaa alueella oleva puusto.

Haukkasuo eteläosaa on kaavailtu suojeltavaksi 1970-luvun alusta lähtien, jolloin Kymenlaakson seutukaavaliitto teki selvityksen suojeltavaksi tarkoitettuihin soista.

Haukkasuo eteläosa liitettiin tuolloin osaksi suojelu- ja virkistysalueita käsiteltävää vaihekaavaa. Kymi-y-

htiön kiinnitettyä huomiota alueen taloudelliseen arvoon se jätettiin vaihekaavasta pois.

Ministeriö nimesi suojelukohteeksi

Alue nimettiin uudelleen suojelukohteeksi Kymi-yhtiötä kuulematta maa- ja metsätalousministeriön tekemässä soiden suojelun perusohjelmassa, joka perustuu komiteamietintöön vuodelta 1977.

Kymi-yhtiöllä oli tarkoitus aloittaa alueen ojitustyöt talvella 1981. Suojelukaavailujen vuoksi ojituksesta kuitenkin pidättäytyttiin tuolloin.

Haukkasuo turvetyömaan tuotantopäällikkö, tekn. lis. Teuvo Ilmonen toteaa, että kyseinen alue on kuulunut Haukkasuo kokonaisuunnitelmaan jo vuodesta 1968 lähtien. Alueen käyttöönnotto oli ajoitettu 1980-luvun alkupuolelle.

"Suojelupäätös estää suunnitelman toteuttamisen ja lyhentää turvetyömaan toiminta-aikaa merkittävästi.

Ilmonen mukaan suojelu aiheuttaa turvevarojen menetyksen lisäksi miljooniin markkoihin nouse-

vat edun menetykset, sillä alueella on turvetyömaan vaatimat huoltotilat, tiestö, sähköistys ja koulutettu työvoima.

"Maamme suoala on noin 3-4 prosenttia koko maa-

ilman soista. Kuitenkin suo-eluohjelmien sisältämät noin 1 milj. hehtaaria ovat noin puolet koko maailman suo-elualueista", sanoo Ilmonen.



Turpeennosto käynnissä (1), pakkolunastettava suoalue (2), turpeennostoa valmistellaan (3).

PK 12 Intiaan

Kymi-yhtiön Voikkaan paperitehtaan vanha PK 12 pyörittää tulevaisuudessa paperia Aasiassa, sillä AP:n konepaja kunnostaa romutettavan koneen ja myy sen

edelleen Intiaan.

"Noin neljä viidesosaa PK 12:sta kunnostetaan ja loppu menee romuksi. Vanhan koneen saaminen kaupaksi on enemmänkin poikkeus kuin sääntö, sillä tällaisia koneita seisoo sadoittain ympäri maailmaa", sanoo Voikkaan tehtaan konekorjaamon päällikkö, insinööri Martti Kokko.

Koneen osista saadaan kunnostamalla kaksinkertainen hinta romuun verrattuna. Osat puhdistetaan ja maalataan AP:n konepajalla Kokkolassa. Purkusopimuksen mukaan PK 12:n ja PK 15:n konehallin on oltava tyhjänä ennen huhtikuun viimeistä viikkoa. PK 15 on jo kokonaan romutettu ja osittain sulatettu, joten konehallin tilat voidaan ottaa varasto- ja kunnostustiloiksi.

Vuonna 1907 hankitusta PK 12:sta kunnostetaan mm. tyhjä- ja peräsyöttöpumput, pyörrepuhdistuslaitteisto, viiraosa, puristinosa ja 16 kuivaussylinteriä.

"Myös konekalanteri ja Pope-rullain kunnostetaan Kokkolassa. Osat puhdistetaan ja maalataan ennen toukokuussa tapahtuvaa laivastusta. Kunnostustöiden yhteydessä joudutaan myös rakentamaan eräitä puuttuvia osia uudelleen", kertoo Kokko.

Kymi-yhtiön vanhan paperikoneen myynti on osa kolmen paperikoneen toimituksesta Intiaan. Kymi-yhtiö, Tervakoski Oy ja Yhtyneiden Paperitehtaiden Jämsänkosken tehdas myyvät kolme vanhaa konetta, joista rakennetaan yksi tehdas Intiaan.

Kuusankoski ostaa Kymi-yhtiöltä lämpöä

"Kuusankosken kaupungin ensi talvena käyttämästä kaukolämmöstä on noin 75 prosenttia peräisin Kymi-yhtiön Kymen höyryvoimalaitokselta", arvelee Kuusankosken Aluelämmitys Oy:n toimitusjohtaja Reijo Maticka. Kymi-yhtiö ja Kuusankosken Aluelämmitys Oy allekirjoittivat 17.3. sopimuksen, jonka mukaan Kymi-yhtiö sitoutuu toimittamaan kaukolämpöä kaupungille vähintään 10 megawattia.

Rakennettava kaukolämpökeskus mitoitetaan 16 megawatin teholla. Kaukolämmön myynti toteutetaan siirtämällä vastapainehöyryvoimalaitokselta kaukolämpökeskuksessa olevaan lämmönsiirtimeen, josta kaukolämpövesi kuljettaa lämmön kuluttajille.

Kaukolämmön myynti aiheuttaa yhtiön alueella vain vähän ulkonaisia muutoksia, sillä kaukolämpökeskus rakennetaan entisen Kymen sulfiittisellutehtaan haihduttamorakennukseen. Höyry siirretään keskuksen olemassa olevaa putkistoa myöten.

Haihduttamorakennuksesta vesi johdetaan kaukolämpökanavaa myöten vie-

reiseen autohallirakennukseen ja sen katolta valmista ilmajohtoa pitkin entiselle spritehtaalalle. Spritehtaan ja tehdasalueen aidan välinen osuus samoin kuin johdon rakentaminen yhtiön alueen ulkopuolella edellyttävät kaivutöitä.

Kuusankosken Aluelämmitys Oy aloittaa rakennustyöt huhti-toukokuun vaihteissa. Siirtoputkiston lisäksi se rakennuttaa myös kaukolämpökeskuksen. Kymi-yhtiö puolestaan kunnostaa nykyisen höyry- ja lauhdeputkiston käyttöön tulevalta osalta.

Kuusankoskelle myytävä lämpö on 5-10 prosenttia Kymen höyryvoimalaitoksen normaalisti kehittämistä lämmöstä. Määrä vastaa pienen paperikoneen tai Minton-kuivauskoneen höyrynkulutusta.

Kymi-yhtiöstä ostettava kaukolämpö on hinnaltaan edullista, sillä lämpö tuotetaan useilla polttoaineilla. Kuusankosken Aluelämmitys puolestaan käyttää lähes yksinomaan raskasta polttoöljyä.

Lämmön toimitus pyritään aloittamaan syyskuussa kuluvana vuonna. Sopimus on voimassa 10 vuotta.



Kymi Kymmene Oy:n osakkeenomistajat

kutsutaan täten varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään keskiviikkona 14. päivänä huhtikuuta 1982 klo 17.00 Finlandia-talon kamarimusiikkisalissa, osoite Karamzininkatu 4, Helsinki. Käynti kamarimusiikkisaliin joko Mannerheimintien tai Karamzininkadun puolelta, jossa on paikoitustilaa.

Osakkeenomistajan, joka aikoo käyttää äänioikeutta kokouksessa, on ilmoitettava yhtiön konttorissa, Helsingissä, Eteläesplanadi 2, viimeistään tiistaina 13. päivänä huhtikuuta ennen klo 12.00. Ilmoittautuminen voi tapahtua myös kirjeitse tai puhelimitse numeroon 90-177 242 (ekon. Solveig Sandström) em. määräaikaan mennessä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään jättämään ennakkoilmoittautumisen yhteydessä.

Yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 14 §:ssä mainitut asiat.

Tilinpäätöstä koskevien asiakirjojen jäljennökset ovat nähtävänä 7. päivästä huhtikuuta 1982 alkaen yhtiön konttorissa Eteläesplanadi 2, Helsinki. Tilinpäätöstiedot sisältyvät myös yhtiön vuoden 1981 vuosikertomukseen, joka on samasta päivästä lähtien saatavissa Suomen Yhdyspankki Oy:n kaikista konttoreista.

Yhtiökokouksessa määrättävän osingon maksamisen helpottamiseksi voidaan vuoden 1981 osinkoliput etukäteen jättää Suomen Yhdyspankki Oy:n kaikkiin konttoreihin.

HALLITUS

Elvytysralli

Suomen talouselämän viisari osoittaa alaspäin. Kasvuvoima on vähissä. Kilpailukyky on merkittävästi heikentynyt jo parin viime vuoden aikana ja alamäki jatkuu myös kuluvana vuonna. Takanapäin ovat ne vuosikymmenen vaihteen kaksi vuotta, jolloin maailmalla Suomesta kunnioitavasti puhuttiin talousihmeenä. Monet asian tuntijat ovat tänään sitä mieltä, että tilanne monilta osin muistuttaa jopa 1970-luvun puolivälin jälkeisiä tapahtumia, jolloin ensimmäisen öljykriisin seurauksena maa kuin maa oli pit-

kään taloudellisten vaikeuksien puristuksessa.

Tuolloin eli vuonna 1977 Suomessa tartuttiin suhdanteita sarvista ja käynnistettiin ns. elvytyspolitiikka. Siihen sisältyi paitsi valuutaturssipoliittisia toimenpiteitä myös useita kustannuskehitystä hillitseviä toimia. Muistin virkistämiseksi kerrottakoon, että meillä mm. devalvoitiin, alennettiin työnantajien ja vakuutettujen sosiaaliturvamaksuja sekä korkotasoa. Samoin teollisuuden investoinneille myönnettiin liikevaihtoverohelpotuksia. Paketin tulos oli perin-

myönteinen eli korkeasuhdanne vuosina 1979-80, jolloin muu maailma kieriskeli vaikeuksissaan.

Eikö vanhaa elvytysrallia voisi jälleen panna pyörimään, kun tauti on sama, kysyy lamasta huolestunut? Eikö olisi korkea aika taas kerran omin avuin pyrkiä irroittautumaan kansainvälisestä taantumasta ja sen mukanaan tuomista häiritsemistä, joista ajan mittaan lähes 200 000:een nouseva työttömyys räjäyttää kuumemittarin. Myönteinen vastaus kysymykseen tuntuisi järkevältä. Mutta ei. Ralli ei lähde käyntiin. Es-

teenä on kielteinen kanta tehdä talouselämän helpotuksista suhdanne- ja talouspolitiikan pysyvä väline. Elvytystoimenpiteet on poliittisesti haluttu nähdä vain kerran tilapäisesti karvaasti nielaistavana lääkkeenä, josta syystä myös yritysten kilpailukykyyn pitkäjänteinen vahvistaminen on jäänyt hoitamatta.

Vuosien 1977-78 elvytyspaketti, jonka eräät pelkäsivät tuottavan vain voittoja teollisuudelle, on nyt jälkitarkastelun valossa osoittanut - kuten luonnollista onkin - olleensa siunauksellinen koko Suomen hyvin-

voinnille. Suomen Pankissa äskettäin tehty tutkimus osoittaaakin, ettei esimerkiksi devalvointi aina välttämättä ole pahoinvointi. Laskelmien mukaan vuosina 1977-78 suoritettujen devalvoitien seurauksena taloudellinen kasvu muodostui meillä v. 1978 2 % ja vuosina 1979-80 3 % suuremmaksi ja työttömyys runsas 20 000 henkeä pienemmäksi kuin ilman devalvoitteen.

Mielenkiintoista tutkimuksessa on edelleen teollisuuden investointien liikevaihtoverohelpotusten myönteiset vaikutukset. Laskel-

man mukaan suoritetuilla helpotuksilla oli 6-7 %:n suuruinen tuotannollisia investointeja voimistava pysyvä vaikutus ja 8 000 henkilön lisävaikutus työllisyyteen. Kun teollisuuden investoinnit tänään ovat la-
massa, työttömyys sitä mitä on, voi vain ihmetellä; onko meillä todella varaa rasittaa investointeja vielä verolla? Uskoi elvytyksen saavan tänä päivänä myös poliittisen kelpuutuksen.

Porsari

Professori Olavi Vuorelainen:

Öljylämmitys lähes 300 000 pientalossa

Oheinen artikkeli on lyhennelmä esitelmästä, jonka Karkkilan lämpökattilamessujen yhteydessä pidetyssä energiasymposiumissa piti Teknillisen Korkeakoulun LVI-tekniikan täysinpalvellut professori Olavi Vuorelainen.

Sodan jälkeen pienkattilat olivat yksinomaan koksipolttoa varten suunniteltuja. Kattilat olivat pääasiassa valurautakattiloita, mutta teräslevykattiloiden valmistus oli lisääntymässä. Polttoaineena niissä käytettiin pääasiassa koksia ja antrasiittia sekä jonkin verran puuta.

Polttoöljyn käyttö alkoi näihin aikoihin suuresti lisääntyä ja 1950- ja 1960-lukujen vaihteessa voidaan jo katsoa öljylämmityskannan alkaneen. Nykyisin on jo lähes 300 000 pientalossa öljylämmitys vastaten 7 000 MW kattilatehoa.

Kolmasosa nykyisestä kattilakannasta on pari vuosikymmentä sitten rakennettuja öljylämmityslaitoksia. Pienen lämmityskattilan keski-ikä on n. 25 v ja polttimien ikä jopa 20 v.

Nykyisin öljylämmityslaitosta hankkivien on syytä kiinnittää huomiota hyvään hyötysuhteeseen ja taloudellisuuteen, sillä nämä laitteet saattavat olla käytössä vielä v. 2000.

Öljykriisin jälkeinen aika

Öljylämmityslaitteita kehitettiin tehokkaasti 1960- ja 1970-luvuilla, mutta öljyn hinnan raju kallistuminen 1973 jälkeen antoi syyksensä öljyn säästämiseen, mikä tapahtui sekä rakennusten lämmönkulutusta pienentämällä että öljylämmityslaitteita edelleen kehittämällä.

Lämmönkulutuksen säästötoimenpiteet vaikuttivat siten, että talojen maksimilämmitysteho saattoi pudota puoleen siitä, mitä vastaavankokoisissa omakotitaloissa aikaisemmin tarvittiin. Näin ollen myös kattilan ja polttimien tehon tuli pienetä vastaavasti.

Kattila

Kokemuksesta tiedetään, että 20 kW (17200 kcal/h) kattila, jonka öljynkulutus on 2 kg/h, on helppo saada toimimaan taloudellisesti sekä ympäristöystävällisesti käyttövarmuuden siitä kärsimättä.

Näin on, kun kattila on suunniteltu öljylämmitystä varten. Mm. sen tulipesän tulee olla oikein mitoitettu ja muotoiltu. Tällaisessa tulipesässä saadaan nykykattilalla ns. vapaastipalavalla polttimella aikaan puhdas palaminen ilman tulipesän muurausta. Oikein mitoitettussa öljykattilan tulipesässä tulee liekin lämpötilan olla niin korkea, että kaikki hiilivedyt palavat täydellisesti.

Koksinpolttoon suunnitelluissa öljylämmityskattiloissa oli savukaasujen poistolämpötila n. 300°C. Myöhemmin 60-luvulla ja 70-luvun alussa rakennetuissa kattiloissa sitä oli alennettu n. 200°C:een. Nykyisissä kattiloissa se saattaa olla 150°C ja allekin.

Öljypoltin

Toinen päätekijä, joka vaikuttaa öljylämmityslaitoksen taloudellisuuteen, ympäristöystävällisyyteen ja käyttövarmuuteen on öljypoltin.

Hyvän polttimen tulee taata mahdollisimman pienellä ilmaylimäärällä täydellinen noeton palaminen. Sen tulee myös säilyttää asetusarvonsa ja olla muutenkin käyttövarma ja lisäksi helpohoitoinen.

Täydellisen noettoman palamisen edellytyksenä on paitsi riittävän korkea lämpötila, myös se, että suuttimesta tuleva öljypilvi on hyvin hienojakoista ja että palamisilma sekoittuu täydelli-

sesti öljysumuun.

Polttimien läpivirtaushäviöt ovat pienentyneet jo puhaltimen paineennoston myötä, jolloin ilman imuaukkoa polttimessa on voitu pienentää. Läpivirtaushäviötä on edelleen voitu pienentää sulkulaitteen avulla, joka estää ilman virtauksen tulipesään polttimen käyntijaksojen välillä. Läpivirtaushäviöt ovat pienentyneet myös sen johdosta, että pientalot rakennetaan nykyisin matalammiksi, jolloin savupiippu on lyhyempi ja sen veto pienempi.

Hyvällä polttimella palamisilmavirta vaihtelee sangen vähän savupiipun vedon vaihdella. Veto taas vaihtelee ulkoilman lämpötilan ja sään mukaan. Vanhankattiloissa polttimissa, joissa puhaltimen paine oli pieni ja sen ominaiskäyrä epäedullinen, vaikutti savupiipun vedon vaihtelu huomattavasti palamisilmavirtaan, ja kun öljyvirta pysyy paineöljypolttimissa vakiona, vaihtelee ilmakerroin ja CO₂-määrä savukaasuissa.

Hyvältä polttimelta edellytetään myös, että sen melutaso on riittävän alhainen, korkeintaan 40 dBA kattilahuoneessa.

Syttymisvaiheessa paine tulipesässä hetkellisesti nousee. Tästä seuraa, että puhaltimen ilmavirta hetkellisesti pienenee, jolloin tulipesässä vallitsee ilman puute. Polttimen tulisi olla niin rakennettu, että sen paine syttymisvaiheen ajan olisi korkeampi. Ilman puutteen vuoksi tapahtuva noen muodostuminen sekä kattilan ja savupiipun likaantuminen tapahtuvat vain syttymisvaiheessa, edellyttäen että poltin on oikein säädetty.

Hyvän polttimen edellytyksenä ovat sykkimätön syttymys ja pieni noen ja palamisilma sekoittuu täydelli-



Kymiyhtiön laajaa kattilavalikoimaa esitellään kevään aikana useilla messuilla. Kuva Kouvolan LVI-messuilta, vas:lla huoltopäällikkö Armas Stigell, oikealla myyntimies Ahti Jaakola.

minimaalinen muodostuminen syttymishetkellä. Liian korkea CO₂-pitoisuuden käyttö on omiaan lisäämään em. epäkohtia.

Savupiippu

Kattila, öljypoltin ja savupiippu muodostavat yhdessä toimivan kokonaisuuden. Jokaisen näistä osista tulee sopia kokonaisuuteen. Lisäksi järjestelmään kuuluu automatiikka ja öljysäiliö johtoiheen.

Savupiipun tehtävänä on johtaa syntyneet savukaasut ulos ympäristöä häiritsemättä ja lisäksi ylläpitää kattilassa ja savusolissa alipainetta ympäröiviin huoneisiin verrattuna, etteivät myrkylliset ja pahanhajuiset kaasut pääse tunkeutumaan epätiiveyksien kautta sisätiloihin.

Kattila-poltin -yhdistelmien hyötysuhdetta paran-

nettaessa savukaasujen poistolämpötila alennettiin 150-200°C:een. Kun lisäksi pienten kattiloiden savukaasumäärät ovat vähäiset, aiheutuu siitä, että savukaasut jäähtyvät savupiipun yläpäässä usein alle kastepisteensä. Näin savupiipun yläosa kastuu lävitse ja kun sen huokoisissa oleva vesi pakkasessa jäätyy, tapahtuu rapautumisilmiöitä, jotka viime aikoina ovat suuresti lisääntyneet. Tätä ovat vielä edistäneet polttimiin rakennetut läpivirtauksen sulkulaitteet.

Rapautumisilmiötä ei kuitenkaan voi panna kokonaan öljylämmityksen syyksi, sillä nykyisin tiilet ovat energiansäästön vuoksi vähemmän poltettuja. Nykyisin kattilan toimittajan tulisi antaa tarkat ohjeet kattilan ostajalle myös savupiipun mitoista ja rakenteesta, ellei sitten savuputkea suoraan liitetä kattilatoimituk-

seen.

Savupiipun rakenteesta riippuu ratkaisevasti, kuinka alas savukaasun poistolämpötilassa kattilasta voidaan mennä. Savupiippua kehittämällä tulisi sen vaatimaa energiaosuutta käytetyn öljyn kokonaisenergiasta vähentää. Jotta savupiippu pysyisi silti riittävän lämpimänä, tulisi sen lämmöneristystä parantaa. Lisäksi savukanavan poikkipintaa tulisi pienentää, johon on kyllä mahdollisuuksia ilman, että savupiipun virtausvastus kasvaa liikaa. Se vaatii kuitenkin tarkistuksia paloviranomaisten määräyksiin.

Viimeaikaiset VTT:n tutkimukset ovat osoittaneet, että kattilalaitoksen taloudellisuudelle ratkaiseva tekijä, vuotuinen hyötysuhde, voidaan pienissäkin laitoksissa nostaa 80-85 %:iin, jopa ylikin.

Rion kuuluisat karnevaalit tallennetaan vauhdikkaasti suomalaiselle paperille

Rio de Janeiron huippuunsa viritetty karnevaalitapahtuma tunnetaan kaikkialla maailmassa yhtenä vuoden suurimmista kansanjuhlista. Puhutaan maailmanennätyksestä lajissaan. Sitä vastoin ei ole yleisesti tiedossa, että suomalainen paperi näyttlee varsin keskeistä osaa tässä tapahtumassa ja on lisäksi myötävaikuttamassa lehden teon maailmanennätyksen syntymiseen karnevaalien aikana.

Rion karnevaalit sekä vastaavat tapahtumat muissa Brasilian suurissa kaupungeissa pysäyttävät helmikuun lopulla koko maan viiden päivän ajaksi. Karnevaalien päätapahtuma on riolaisten sambakoulujen suurisuuntainen kilpailu, joka kestää yhtämittaisesti n. 18 tuntia. Kilpailu on seuraamassa n. 70 000 pääsylippunsa lunastanutta katsojajaa. Esiintyjä on n. 30 000.

Tästä kaikesta ja paljosta muusta karnevaaliaikaan liittyvästä ohjelmasta amentaa sisältönsä maineikas brasilialainen aikakauslehti *Manchete*, joka painetaan



Brasilian tunnetuin yleisaikakauslehti *Manchete* on jo 30 vuoden ajan painettu suomalaiselle paperille. Lehden kannet tehdään Kymen paperitehtaan päällystetylle KymexCote-laadulle. Karnevaaliaikana lehteä painetaan ennätyskelliset 1,5 milj. kappaletta.

kokonaisuudessaan suomalaiselle paperille. Kymi-yhtiön osuus toimituksista on kansipaperi, joka on Kymen paperitehtaan päällystettyä KymexCotea.

Kolme erikoisnumeroa karnevaaleista

Manchetelle karnevaaliaika on vuoden suurin voimainponnistus, sillä kahden viikon sisällä lehti julkaisee

kolme karnevaalitapahtumalle omistettua numeroa. Kukin erikoisnumero sisältää runsaat sata sivua ja pääasiassa toinen toistaan upeampia värikuvia. Näin suurta toimituksellista operaatiota mainitussa ajassa pidetään omassa lajissaan ylittämättömänä ennätysenä koko maailmassa.

"On ilman muuta selvää, että karnevaalit on meille vuoden kovin koitos", sanoo *Manchete*-lehteä julkai-

sevan Bloch Editores -yhtiön varatoimitusjohtaja **Pedro Jack Kapeller**.

"Mutta ei tämä ole meille mitään uutta. Olemme harjoitelleet karnevaaleihin liittyvien lehtien tekoa jo 30 vuoden ajan, joten uskoisin meidän sen jo vähitellen hallitsevan."

Varmemmaksi vakuudeksi Kapeller esittelee karnevaalinumeroiden aikaansaamiseen tarvittavat taustavoimat. Hän kertoo, että

lehdet syntyvät 5 000 blochilaisen yhteistyön tuloksena. Tällöin hän laskee mukaan jokaisen työhön osallistuvan henkilön lähteistä kustannusjohtoon saakka.

Varsinaisen toimituksellisen työryhmän muodostavat 80 valokuvaajaa ja runsaat 100 toimittajaa, jotka keskittyvät kahden viikon ajan yksinomaan karnevaalitapahtumiin eri puolilla maata. Kuvaajat ottavat kaikkiaan 50 000 valokuvaa, joista käytetään vajaa prosentti.

Lehdet myydään irtonumeroina

Manchete-lehden, joka on Brasilian suurin yleisaikakauslehti, levikki on normaalisti n. 200 000 kpl. Karnevaalien aikana jokaisesta erikoisnumeroa painetaan n. 500 000 kpl, jotka kaikki myydään irtonumeroina lehtikioskeista.

"Lehdellämme ei ole lainkaan vuositilaa, vaan kaikki myynti tapahtuu kioskeista. Tämä on varsin yleistä Brasiliassa, jossa edelleenkin luetaan lehtiä sangen vähän. Eihän 200 000 kappaleen levikki ole todellakaan paljon maassa, missä asuu 120 miljoonaa ihmistä. Mutta silti lehtemme levikki

on jatkuvasti noussut", pohdiskelee Kapeller.

Manchetin kasvusta Kapeller ei rohkennut esittää tarkempia ennusteita, mutta katsoi kehitysnäkymät varsin suotuisiksi siitä huolimatta, että televisio vie Brasiliassakin yhä enemmän ja enemmän ihmisten vapaa-aikaa.

"Emme pidä televisiota kilpailijana, sillä katsomme sen pikemminkin herättävän yleensä ihmisten mielenkiintoa ympäristöään kohtaan ja siten koituvan myös lehdistön hyväksi. Sitä paitsi olemme itse siirtymässä myös televisio-ohjelmien tuottajaksi, sillä rakennamme parhaillaan Rion ulkopuolelle suurta tv-keskusta, joka aloittaa omalla kanavalla lähetyksensä ensi syksynä", kertoo Kapeller.

Manchetin kolme karnevaalinumeroa kuluttavat Suomessa tehtyä paperia n. 600 tonnia. Kymen päällystetyt laadut toimitetaan Brasiliin sekä Effoan että kahden brasilialaisen varustamon laivoilla. Matka Helsingistä Rio de Janeiroon kestää normaalisti kolmen viikkoa.

Teksti: Eero Niinikoski

PK 11:llä ajettu paperi tyydyttää Mirror-yhtymää

Suuren nykyaikaisen paperikoneen vuosituotannon verran eli 152 000 tonnia paperia käyttää vuodessa painokoneissaan englantilainen Mirror-ryhmä, joka julkaisee mm. kuuluisia *Daily Mirror* ja *Sunday Mirror* -lehtiä. Yhtymän ostaja **Stan Barnes** vieraili rouvineen maaliskuussa Suomessa.

Barnesin matka oli yhdistetty työ- ja lomamatka. Tahkuvuorossa opeteltiin hiihtämään, suomalaisen talviseen luontoon tutustuttiin myös Heinolan lähellä Kalliojärvellä. Voikkaalla Barnes tapasi mm. isännöitsijä **Anders Lundin** ja asiakaspalvelupäällikkö **Pekka Suursalmen** ja keskusteli alan asioista yleisesti.

Kymi-yhtiöstä Mirror-ryhmä ostaa kuluvana vuonna paperia noin 17 500 tonnia. Suurin osa toimitettavasta paperista on sanomalehtipaperia. Barnesin mukaan suomalaisen paperin osuus yhtymässä on huomattava; sanomalehtipaperista 68 000 tonnia tulee Suomesta ja yhtymän käyttämästä 30 000 offsetpaperitonniasta on maastamme peräisin 5 000 tonnia.

Voikkaan PK 11:n paperin nykyiseen laatuun Barnes on tyytyväinen: "Jos jatkuvasti myytte Mirror-ryhmälle tämäntyyppistä

paperia, ette paljonkaan kuule minusta", hän sanoo. "Normaalistihan otamme yhteyttä, jos on jotain valittamista. Jos kaikki sujuu hyvin, yhteydenotto ei ole tarpeellista", selittää Barnes.

Ostaja Barnes kertoo, että hänen edustamansa yrityksen ja Voikkaan paperitehtaan välisiä yhteyksiä on tietoisesti pyritty parantamaan parin kolmen viime vuoden aikana, jotta paremmin ymmärrettäisiin molempien ongelmia.

"Suhteet ovatkin nyt hyvällä mallilla", sanoo Barnes.

Tutkimukset ennen käyttöönottoa

Mirror-ryhmässä paperitutkitaan tarkoin ennen kuin se hyväksytään jatkuvaan käyttöön painokoneil-

le: tehdään sekä koeajoja että laboratoriotutkimuksia.

Jos koeajot ja laboratoriotutkimukset eivät lyö yksin, uudistetaan kokeet. Jos vieläkin jää epäselvyyksiä, on vuorossa yhteydenotto esimerkiksi asiakaspalvelupäällikkö Pekka Suursalmeen ja suorat tekniset keskustelut.

Joskus molempipuolisen tyytyväisyyden saavuttaminen vie aikaa. Esimerkiksi nykyisentyypisen paperin "etsiminen" alkoi jo vuosia sitten.

"Ennen PK 11:n uudistusta oli paperi liian karheaa. Koska tiesimme suunnitelluista uudistuksista emme edellyttäneet nopeita ja pieniä korjauksia vaan odotimme koneen laittamista palasiksi ja rakentamista uudelleen."

Barnes kertoo ensi vaiheessa uudistustöiden jälkeen ensiksi pyrityn kehittämään ajettavuudeltaan hyvää paperia. Ajettavuus on tärkeä ominaisuus nimen-



Ostaja Stan Barnesin edustamien lehtien yhteinen levikki on yhteensä noin 12 miljoonaa kappaletta.

omaan laajalevikkisten sanomalehtien käyttämissä papereissa.

Kun ajettavuus saatiin hyväksi, ryhdyttiin kiinnittämään enemmän huomiota painettavuuteen eli sileyteen ja laadun tasaisuuteen. "Myös nämä tavoitteet saavutettiin. Uusi perälaatikko näyttää sopivan koneeseen hyvin", sanoo Barnes.

Laajat levikit

Mikäli Voikkaalla valmistettu paperi ei pyörisikään kunnolla painokoneissa, jäisi miljoonien ihmisten tiedonnäkö tyydyttämättä. Mirror-ryhmän lehdistä *Daily Mirror*in levikki on näet 3,5 miljoonaa, *Sunday Mirror*in 3,6 miljoonaa ja *Sunday Peoplen* 3,4 miljoonaa. Skotlannissa ilmestyvät lehdet ovat myös suuria: *Daily Record* 750 000 kappaletta ja *Sunday Mail* myös 750 000.

Sopivasti syömällä lisää

Työpaikkaruokailua pyritään kehittämään monista syistä johtuen: on ravitsemuksellisia, terveyskasvatuksellisia, taloudellisia ja ruokaloitten käyttöasteen parantamiseen liittyviä tavoitteita.

Mm. näitä asioita käsiteltiin ruoan valmistuksesta ja jakelusta työpaikoilla vastaaville henkilöille maaliskuussa Kuusankoskella järjestetyssä koulutustilaisuudessa. Koulutus liittyy laajempaan työterveyskasvatuskokeiluun teollisessa työyhteisössä.

Tilaisuudessa todettiin, että työpaikkaruokailun kehittäessä korostuu myös ruokailun terveellisyys: samalla, kun esimerkiksi suolan ja rasvan käyttöä vähennetään, kasviksien käyttöä lisätään ja monipuolistetaan ruokailua yleensä, paranee myös ruoan maukkaus.

Terveellisten ruokatapojen pitää lähteä ruoan valmistuksesta. Paistinpannulla käristämisestä tulee siirtävä uunissa paistamiseen.

Työpaikkaruokailun kehittämiseen monta syytä



Maaliskuussa jaettiin Koskelassa työpaikkaruokailun valmistuksesta ja jakelusta vastaaville tietoa ruoan koostumuksesta, ruokatyypeistä ja ruokailun jakamisesta päivän mittaan. Mukana tilaisuudessa oli myös ruokalatoimikuntien jäseniä.

Toisaalta työpaikkaruokaloitten käyttäjien olisi myös harkittava, mikä ruoka on ravitsevaa: esimerkiksi hernekeitto on ravintoarvoltaan parempi kuin lihapiirakka tai paistetut perunat. "Paistetut perunat ja li-

hapiirakat sisältävät runsaasti nimenomaan eläinrasvaa, joka ei ole terveellistä", totesi ravitsemusterapeutti **Lea Turpeinen** koulutustilaisuudessa. "Myös kahvin valtava juominen pitäisi saada vä-

henemään. Kahvin kanssa olisi toisaalta terveellisempää syödä esimerkiksi sämpylää lisukkeineen kuin tavallista pullaa." Terveellinen ruoka ei sinänsä riitä, vaan ruokailun tulee olla myös säännöllistä.

Keräätkö kiloja...

150 g	porsaankyljystä	325 kcal
1 rkl	rasvaa paistamiseen	72
150 g	ranskalaisia perunoita	330
100 g	tomaattia	20
20 g	kurkkua	3
20 g	lehtisalaattia	3
5 g	öljyä	44
2,5 dl	kulutusmaitoa	165
50 g	ranskanleipää	140
15 g	voita/margariinia	108
yht.		1210 kcal

...vai tyydytkö nykyisiin

150 g	porsaankyljystä	325 kcal
150 g	keit. perunoita	118
100 g	tomaattia	20
20 g	kurkkua	3
20 g	lehtisalaattia	3
10 g	sitruunamehua	4
200 g	rasvatonta maitoa/piimää	70
30 g	ruisleipää	68
5 g	voita/margariinia	36
yht.		642 kcal

Taulukot osoittavat, että lähes samanlaisilla annoksilla voi olla erilaiset energiasillöt. Ranskalaiset perunat, ranskanleipä ja maito nostavat oheisessa esimerkissä kalorien määrää eniten.

Työsuunnittelija **Alpo Syd** syö lounaansa joko Voikkaan klubilla tai Voikkaan ruokalassa, harvemmin kotona. Kyllästyminen ruoan makuun saattaa aiheuttaa ruokapaikan vaihtoa, mutta "välillä söin täällä yhtämittaa kolmisen vuotta".

Hernekeittoa lukuunottamatta ei Syd ruokia erityisen maukkaiksi luonnehdi, mutta ei moitikaan. "Vihreää on annoksiin lisätty ja ruokaa saa riittävästi." Sydin mielestä raasteet ovat monipuolistaneet annoksia, aikaisemmin lautasella yksinään ollut lämmin ruoka ei liiemmästi houkuttellut.

"Maku ruoan valinnan yleensä ratkaisee, ei kalori-

arvoja tule ajatelleeksi. Suu tässä määrää", sanoo Syd lautasellaan perunaa, raastetta ja kinkkuvihanneskastiketta.

"Hyvä puoli on se, että ruoka ei ole liian suolaista. Toisaalta mausteita on saatavilla pariakymmentä eri lajia."

Suomalaisen miehen tapaan Syd ei pahaa sanaa ruoan laadusta sano, mutta toteaa mm. kotona tehdyn karjalanpaistin ruokalasta saatavaa paremmaksi.

Kokoperunat parannus

"Mureke maistui hyvältä", sanoi sorvaaja **Jari**

Voikkaan ruokalassa tyytyväisiä asiakkaita

Kääpä nautittuaan ruokannoksensa Voikkaan ruokalassa. Vaikka hänellä ei suosikkiruokaa olekaan, löytyy paras annos kokoliharuista.

"Joittenkin mielestä keittoa saisi olla ruokalistalla joka päivä. Toiset haluavat syödä päivällä vain kevyesti, hintakin saattaa joillekin olla synnä keittojen toivomiseen."

Jari Kääpä huomauttaa, että perunoiden jättäminen

kuoripäälliseksi oli selvä parannus, sillä valmiiksi kuorittuihin perunoihin ilmestynyt kova pinta ei ruokailijoita miellyttänyt.

Raastetta runsaasti

Sähköasentaja **Antti Leinio** puolestaan ei välitä puuroista tai velleistä lounasruokana. "Kunnon ruokaa pitää olla."

Aikaisemmin Leinio yritti

tulla toimeen eväitten kanssa. Koska työstä ei aina ehdi suoraan kotiin ja välipalaa nauttimaan, tuntui järkevältä lämpimän ruoan nauttiminen ruokalassa.

Päivän annoksista Leiniole kelpasi hyvin jauhelihamureke, lisukkeena hänellä oli runsaasti raastetta. "Raasteista tykkään, niitä saa mättää lautaselle oman tunnon mukaan. Tasapaino säilyy, kun toiset ottavat, toiset ei."



Työsuunnittelija Alpo Sydin mielestä ruokalan annokset ovat tarpeeksi isoja. Kinkkuvihanneskastikkeesta hän totesi: "kyllä sen söi..."

Käyttäjien mielipide Automaattiruokalan hoidossa puutteita

Matti Kähärä, **Pekka Pärssinen**, **Jarmo Vainio** ja **Antti Borg** työskentelevät päällystyslaitoksella ja käyttävät automaattiruokalaa kuka useammin, kuka harvemmin.

Yhteinen käsitys miehillä tuntuu olevan se, että ruoka on hyvää, muu touhu heikkoa. Valitetaan mm. ruoan aamuisin, jolloin sitä kiipeimmin tarvitaan, olevan usein monista automaatin lokeroista lopussa.

Rahat "ryövännyt" ja syöjät ruoatta jättänyt kone ei myöskään miellytä. Toi-

votaan, että koneeseen jääneet rahat saataisiin helpommin takaisin.

Leo Silen, joka Kuusankosken tehtailta vastaa työpaikkaruokailun kehittämisestä ja seurannasta, ehdottaa parannuskeinoksi mm. yhteyshenkilöä, jonka hallussa olevasta kassasta rahat saisi välittömästi takaisin.

Miehet eivät ole tyytyväisiä myöskään laitteiden puhtauteen. Vaikka "rätin käytön" lisäämisestä on ruokailutoimikuntaa usein muistutettu, ei tilanteeseen ole saatu parannusta.



Jarmo Vainio, **Pekka Pärssinen**, **Antti Borg** ja **Matti Kähärä** kertoivat kokemuksiaan automaattiruokalan käytöstä sosiaalitarastaja **Leo Silenille** (toinen oikealta).

työtehoa

Hernekeitto joka viikko listalla

"Tällä hetkellä meillä on käytössä neljän viikon kiertävä ruokalista, mutta pitempään pitäisi pyrkiä. Yksi ruokalaji kuitenkin on listalla joka viikko: hernekeittoa halutaan jatkuvasti ja siksi sitä myös on saatavilla", sanoo Voikkaan ruokalan emäntä Tyne Nipuli.

Voikkaan ruokalassa on listalla jokin keitto 2-3 kertaa viikossa, velliä tai puuroa on kolmasti viikossa. Hedelmäkeitto tai kiisseli tehdään kerran viikossa, mutta sitä myydään useampina päivinä.

"Kasvisruokia pyrimme tekemään enemmän, olemme kokeilleet mm. kasvispihveillä ja porkkanaohukaisilla. Raastetta menee lautasille jo runsaasti."

Nipuli kertoo ruokalaasiakkaiden olevan huomattavasti enemmän kiinnostuneita mausta kuin ravintoopillisista arvoista. Hän myöntää itsekkin maun ja näön jonkin verran kärsi-

vän, jos ravitsevuutta painotetaan liiaksi.

Ruokalassa on tähän aikaan vuodesta Nipulin mukaan hiljaista. Ruokatunnilla käy syömässä 100-120 henkilöä, koko päivän aikana noin 180. Toisaalta määrä on nyt sopiva henkilökunnan kokoon verrattuna.

"Henkilökunnalla on parhaillaan menossa ravintoppia käsittelevä kirjukurssi, joten terveellisten ruokien valmistaminen on meidän puolestamme mahdollista."

Kun Uutiskymin edustaja kävi 26. maaliskuuta "testaamassa" Voikkaan ruokalan ruokalista, oli lämpimänä ruokana saatavilla lihamureke, joka maksoi 5,50 markkaa ja kinkkuvihanekastike, joka maksoi 7,90 markkaa.

Vilpitön arvostelu antoi lihamurekkeelle arvosanaksi maukas. Lantturaastekin oli raikasta huolimatta siitä, että ruokailu tapahtui lounastunnin loppupuolella.

Terveyskasvatuksen tehoa tutkitaan Kuusankoskella ja Inkeroisissa

Noin 250 Kymiyhtiön Voikkaan paperitehtaan henkilökuntaan kuuluvaa ja saman verran Tampellan Inkeröiden tehtaan henkilökuntaa osallistuu terveystutkimukseen, jonka tarkoituksena on selvittää, missä määrin intensiivinen terveystutkimus vaikuttaa ruoka-, tupakointi- ja liikuntatottumuksiin sekä juomatapoihin ja terveyttä edistävään suuntaan.

Kokeiluun liittyvä alkukartoitus eli verikoe, kunto testi ja kysely käynnistettiin viime vuoden syksyllä.

Jokaisen tutkimukseen osallistuvan voikkaalaisen kanssa käydään lävitse terveydentilaa kuvaavat alkututkimukset: selvitetään laboratoriotutkimuksen tulokset, tupakointi, ruokailutottumukset, alkoholin käyttö ja liikunta-asiat.

Samalla myös aloitetaan vain voikkaalaisia koskeva henkilökohtainen terveystutkimus eli laaditaan suunnitelma terveyttä edistäviksi toimenpiteiksi. Toukokuun



Terveykskasvatustutkimus alkoi viime vuoden syksyllä ja päättyy vuoden 1983 lopulla. Kuva tutkimuksen suunnitteluryhmän kokouksesta.

alusta lukien kolmen viikon aikana joutuvat tutkimukseen osallistuvat täyttämään terveystutkimuslomakkeen.

Kuluvan vuoden syksyllä ja ensi vuoden keväänä järjestetään mahdollisesti ryhmämuotoista terveystutkimusta sekä kokeiluun osallistuville, heidän per-

heenjäsenilleen että myös muille yhtiöläisille.

Kahden vuoden kuluttua tutkitaan koehenkilöt uudelleen, jotta nähtäisiin intensiivisen terveystutkimuksen tehokkuus.

Vertailuryhmänä käytetään samankokoista ryhmää Tampellan Inkeröiden teh-

taalta. Tampellalaisille tehdään sekä ensimmäinen kartoitus että loppututkimus, mutta heille ei anneta suunnatusti terveystutkimusta. Näin pyritään saamaan selville, miten tehokas terveystutkimus vaikuttaa teollisessa työyhteisössä.



Jari Käävällä ei ole suosikkiruokaa, kokoliha tulee hänelle kuitenkin mieleen, mikäli ruokalistalta joutuu valitsemaan parhaimman vaihtoehdon.



Antti Leiniolle kelpaavat kaikki ruuat. "Koska aina ei työstä pääse suoraan kotiin, ruoan pitää päivällä olla tarpeeksi tukevaa", sanoo Leinio.



Ruokalatoimikunnassa istuvan Aapo Nikkisen mukaan toimikuntaa kuullaan riittävästi ja yhteistoiminnalla ruokaa on myös voitu parantaa.

Antti Leinio ei pidä ruokalan perimiä hintoja esteenä kunnan syömiselle; kallemmat aterioista maksavat noin kymppiä. Hän on tyytyväinen myös ruokien vaihtelevuuteen, muistaa kuitenkin, että pyytiänpöytä ei viime aikoina ole listalla näkynyt.

"Annokset lienevät riittävän suuria ainakin siitä päätellen, että jälkiruokaa ei ole tullut juuri otetuksi", sanoo Leinio.

"Heinillä" menekkiä

Voikkaan ruokalatoimikunnan jäsen, levyseppä Aapo Nikkinen kertoo, että toimikunnan esityksestä on

mm. raasteita laitettu enemmän tarjolle ja kokoperunoiden saanti tullut mahdolliseksi.

"Tietenkin toivoisimme, että täällä voitaisiin tehdä enemmän ruokia valmiiksi eikä tilata niitä puolivalmiina teollisuudelta. Ymmärrämme kuitenkin, että asia on rahasta kiinni. Esimerkiksi kalan maku varmasti paranisi, jos se fileoitaisiin vasta ruokalassa."

Nikkinen sanoo vihanneksen käytön lisääntymisen huomattavimmaksi kehitysaskeleeksi Voikkaan ruokalassa. Sitäkin voisi hänen mukaansa edelleen kehittää: kastikkeilla saisi varsinkin keväällä vihanneksiin makuu lisää.

Nikkinen kertoo, että kun raasteiden käyttö jokin aika sitten aloitettiin moni epäili "heinien" menekkiä. "Nyt ne näyttävät menevän melko hyvin."



— vähän energiaa
— paljon suojaravintoa

"Esimerkiksi kahvi oli automaattiruokalassa hyvää silloin, kun laitteisto oli uusi. Nyt laatu on heikentynyt. Osasyynä maun huononemiseen on varmaan se, että koneen letkua ei kai kertaakaan sen käytössäoloaikana ole puhdistettu", sanovat käyttäjät.

Kähärä, Pärssinen, Vainio ja Borg kertovat, että he tulisivat ilman automaattia-kin toimeen, mutta myöntävät, että on henkilöitä, joille ruokala on tarpeellinen. Toisaalta päällystyslaitoksella työskentelevät voivat käydä aterioimassa myös Kerholassa.

Kaalilaatikko hyvää

Matti Kähärä söi maaliskuun 30. päivän aamuna ruokalassa lihaperunalaatikkoa.

Hän kertoo aterioivansa automaattiruokalassa noin joka toinen päivä. Lämpimistä ruoista juuri laatikko maistuu, toisaalta "keitto-

jakin voisi syödä, ainakin hernekeittoa".

Jonkun mielestä automaattin kaalilaatikko on maustaan hyvää. Pekka Pärssinen puolestaan kertoo tekevänsä jatkuvasti kotonaan eväät ja käyttävänsä ruokalaan vain juomien hankintaan. Kysymykseen, miten vatsa kestää jatkuvan eväitten syönnin vastaa Pärssinen sen olevan löysitöiden vuoksi muutenkin sekaisin.

Ruoka-automateista myytiin Kuusankoskella yli 7 700 ruoka-annosta helmikuun aikana. Suurin osa annoksista koostui sämpylästä ja maidosta, joita myytiin yli puolet kokonaisuusmyynnistä.

Vähiten automateista ostettiin makkaroita ja kahvipullia. Jälkiruokaa eivät saaneet järin suurta suosiota.

Eniten ruoka-annoksia myytiin Voikkaan paperitehtaan PK 16:n automaattista, mutta myös päällystyslaitoksen automaatti saavutti suosiota.

Automaatti auttaa nälkään, jos et käytä väärää kolikkoa!

Viallinen kolikko — vääntynyt, likainen tai kulunut — voi aiheuttaa sen, että ruoka-, kuuma-juoma-, virvoitusjuoma- tai rahanvaihtoautomaatti tehtaalla ei ota rahaa vastaan, tai raha saattaa automaatin epäkuuntoon. Myös väärä kolikko tai kolikko muistuttava esine rikkoo automaatin rahalukon.

Tarkista automaattia käyttäessäsi, mikä kolikko siihen käy, äläkä missään tapauksessa käytä sen vastikkeena muuta.

Jos automaatti menee epäkuuntoon, älä käytä voimakkeita sen korjaamiseksi, vaan ilmoita viasta mahdollisimman pian ruokaloitten henkilökunnalle. Viasta voi ilmoittaa myös puhelimitse Kuusanniemen kanttiinin puh. 2995 ja Voikkaan keskusruokalaan puh. 307. Tällöin tieto viallisesta automaattista menee huoltomiehelle nopeasti ja vika tulee korjatuksi pian.



Sellutehtaasta huolimatta

Kuusanniemessä viihtyy riista

”Luontoa on liian vähän ja meitä ihmisiä liian paljon. Luonto kärsii ihmisen vuoksi jo muutenkin, ei sitä ole tarvis enempää verottaa.”

Näin ajattelee Kuusanniemessä, sellutehtaan takana asuva entinen Mintonin koneviilari, nykyinen eläkeläinen **Vaino Peltonen**. Painoa Peltosen luontoa koskeville ajatuksille antaa se, että hän myös eläkeläisvirkansa vuoksi tuntee luonnon.

Peltonen nimittäin toimii toista vuotta metsästyksen vartijana Kymijoen omistamilla Eerolan tilan, Kuusanniemen ja Saksanahon alueilla.

Saetaan kysyä, tarvitaanko näinkin lähellä teollisuuslaitoksia sijaitsevilla alueilla metsästyksen vartijaa.

”Riistaa alueella on yllättävän paljon: jäniksiä, hirviä, kettuja, mäyriä, supeja, kärppiä ja hilleriä. Onpa myös saukko käynyt pari kertaa katiskassa viemässä sieltä kalat.”

Peltosen talon pihapiiri on muodostunut eläimille tutuksi. Viime talvena pihalla kävi muutama lähes keksytynyt jänis ruokailemassa. Tänä talvena niitä ei ole näkynyt. ”Salametsästäjät lienevät ne siivonneet”, sanoo Peltonen harmissaan. Linnut aloittavat konsert-

tinsa aikaisin. ”Parikymmentä minuuttia auringon nousun jälkeen ne tulevat syömään. On monen lajin tuisia, punatulkkuja, keltasirkkuja, tikkoja ja närhiä.”

”Tervapääsky pitää keuhkoita talon seinässä. Se yritti sisään sähköjohdon reiästä. Kun se ei päässyt, suurensin reikää. Pääskynen odotti työn päättymistä ja lensi sitten heti sisään. Reikään pyrkivän varpusen se ajaa heti pois.”

Peltonen on rakentanut tonttinsa ympärille 24 pönttöä linnuille. Yksi pöntöstä on tehty pöllölle. ”Tosin siinä asustaa nyt orava.”

Kurjen Peltonen kertoo istuneen läheisellä suolla, ruskosuohaukan vierailleen ja varpushaukan viihtyneen pihapiirissä kaiken talven. ”Varpusia ei aiemmin näkynyt, ne tulivat vasta tehtaan mukana”, kertoo Pel-



Vaino Peltonen asuu Kuusanniemessä, aivan teollisuusalueen läheisyydessä.

tonen. Hän ihmettelee luonnonvaraisten eläinten säilymistä Kuusanniemessä metsäalueen pienenemisestä huolimatta.

Kalat syötäviä

Kun Uutiskymin edustaja kävi Peltosella Kuusanniemessä, oli keittiön pöydän ääressä rysänteko meneil-

lään. Kalastus onkin ainoa tapa, jolla Peltonen luontoa verottaa. Mateenpyydykset ovat usein vedessä, samoin katiskat.

”Viime vuonna tutkitutin lääkintöhallituksessa näytteet lahnasta, särjestä, kiiskestä ja ahvenesta. Kävi ilmi, että niissä on reilusti vaarallisia aineita, joten niitä voi syödä vaikka joka päivä.”

Kyseiset kalat olivat peräisin Kymijoesta, Voikkaan ja Kuusanlammen väliseltä osuudelta.

Luonnonrakkaus kuvastuu myös Peltosten asunnosta. Seinillä on rouva Peltosen maalaamia, enimmäkseen luontoaiheisia tauluja. Vaino Peltonen on Seitsemän veljeksien Laurin tyylissä luonnossa käskellessään ”katsellut puita väärii” ja muokannut erilaisia tarve-

Kuva: Tuomo Pitkänen
Teksti: Reijo Virta

kaluja.

Kun Peltonen on luovuttanut valmistamiaan jakkaroita, sänkyjä ym. esineitä lapsilleen, on hän kalevalaiseen tapaan varustanut ne saatesanoilla. Tyttären saaman koivujakkaran mukana oli seuraava runo:

Koivun tarina

Kasvoin korvessa kaukaisessa Karjalan pihan perällä, salskeassa koivikossa, sisarusparven seurassa.

Tuli ”tarikka” touhuamahan, kaatoi kaverit kahen puolen, kokosi koivut kasahan, pinopuiksi pistämähän.

Koitti koipeni koloa, katsoi poskeni pahkapäätä, kovin on paisunut pahaksi, massapuiksi minut manasi.

Kuljin kuormassa korkealla, kolutessa Kuusaholle, kierähin pois kesken kaiken, Peltosen pihan perälle, sahapukin salvoksehen.

Saha pitkin silmiä suihki, siivuiksi palat paneksi, tuohet tussasi tuluksi, kaarnat kovin koputteli.

Pään silitti sileäksi, kannon muotoja mukaelti.

Minut touhusi tupahan, tyvestä tyrkäten talutti, vaimon vaalean vierelle, näin sylitysten sysäsi.

Istui lakkini laelle, lämmitti sieluni sisältä.

Seison jälleen juurillani jäää taloksi taian.



”Nyt maistuu kahvi!”

Pieni aurinkoinen mökki nököttää siististi lapioidun pihakäytävän päässä Verlankosken lähellä Verlanhovista parisataa metriä Nisukseen päin. Mökin pihalta avautuu näköala, josta moni kerrostaloelävä voi vain uneksia.

”Tuossa joessa sitä tulee polskuteltua pari kertaa päivässä vuodet ympäriinsä”, tarinoi vilkaasti elehtivä **Eino Volanen**, 64.

”Aamulla tuossa puoli kuuden aikaan kun käy ensimmäisen kerran molskauttamassa laiturin päästä, niin unet kylä karisevat.”

Punaisen pihasaunan ovi kolahtaa, kun hän käy vaih-

tamassa uimahousut jalkaan. Eino tallustelee varrettomien kumisaappaiden kanssa alas rantaan ja istahtaa laiturille.

”Katiskalla tuolta irtoaa jopa ankeriaita. Pitäisiköhän laittaa taas katiskat joken...”

”Näkyy tuo joen keskiuomakin sulaneen, kevät on sen verran pitkällä”, hän aprikoi.

Rantalepikon varjossa kiiltelee vielä kiinteää jäätä. Laiturin pää ulottuu avoveeteen, niin ettei avantoa enää tarvitse hakata. Eino kastaa jalat polvia myöten veteen.

”Totuttelu on tässä tärkeää”, hän sanoo ja roiskauttaa vettä päälleen. ”Kuumasta saunasta ei kannata hypätä suoraan avantoon. Semmoinen tempu tekee huonoa pumpulle. Ilman saunaa avantouinti on kaikkein terveellisintä.”

Eino hakee avannosta pirteyttä

Sanoo Eino ja pulahtaa jokeen.

Hän on siitä harvinainen eläkeläisvaari, että hän hypää avantoon siinä, missä nuoremmat vielä miettivät.

”Ja niin tekee hyvää verenpainetaudille ja Parkinsonin taudille että!” Eino todistaa.

Hän on käynyt jo toistakymmentä vuotta aamu- ja iltauinnilla vuodet läpeensä. Toistakymmentä vuotta hän on ollut eläkkeellä Kymijoen rannasta, sillä hän lopetti työn vuonna 1971.

Yhtiössä hän ehti tutustua moneen ammattiin.

”Olin minä ainakin sähkömiehenä, ’rässissä’, hiomossa, myrkkyyntyneitä täyttämässä ja siinä sivussa vielä yhdeksän vuotta Verlan tehtaan palokunnassa. Pensäkäyttöinen moottori meillä oli ruiskussa. Onhan niitä tulipaloja tullut sammuteltua”, hän muistelee.

Kahvinkeiton lomassa Eino viittaa kädellään kirjalliseen, jossa on hyllyllinen palkintopokaaleja. Eino oli nuorempana kova poika hiihtämään ja juoksemaan. Pitäjänmestaruuskin heltisi kymmenen kilometrin hiihdossa.

”Se oli kai vuotta 1954”, Eino raapii leukaansa.

Nykyisin hänen aikansa kuluu piha-askareissa ja puutarhanhoidossa. Hän kasvattaa itse perunansa ja porkkanansa — ainakin tie-

tää mitä saa, kuten hän sanoo.

”Porkkanat ovatkin selkeä erikoista lajia, että ne eivät mätäne lainkaan. Marjapensaiden hoitaminen on vielä vaikeampaa. Vasta vuosikauden puuhailun jälkeen opin niksejä, joilla punaiset viinimarjapensaat saa menestymään. Pensaat on oksittava juurelta niin, että ne eivät haaraudu maan tasalla vaan vasta ylempänä.”

Einin elämä on mennyt tasaista latua. Elämänmyönteinen luonne on vahva tuki murheita vastaan. Huhtikuussa tulee vuosi täyteen vaimon kuolemasta. Suru ottaa aikansa, mutta nyt Eino on päässyt pahimman yli. ”Kyllähän se niin on, että kuolema on aina kolkko vieras. Suru kuuluu elämään siinä missä ilokin. Ilman toista ei olisi toista. Ihmisen matka on vuoroin

nousua ja laskua”, Eino miettii.

”Ja haitarinsoitolla kartan pienemmät murheet.”

Eino nousee vedestä selkään höyryten ja istahtaa takaisin laiturinkivelle, kuivaa kasvonsa yhtiön lahjoittamaan pyyhkeeseen ja tuumii.

”Eihän tässä mitään pallellu.”

Kuvat: Tuomo Pitkänen
Teksti: Mikko Honkala



”Tämä se vasta tekee terää”, Eino tuumaa.

Merkkipäiviä

Kuusankoski



Erkki Laasonen

Apulaisjohtaja **Erkki Laasonen** Kymi Kymmene Perustuotannosta täyttää 60 vuotta 26.4. Hän on syntynyt Suojärvellä.

Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1948 apulaisinsinööriksi Voikkaan sulfiittiselvitystehtäälle, missä hän työskenteli vuoteen 1950 asti. Vuosina 1950-55 hän toimi Kymin sulfiittiselvitystehtaan käyttöinsinöörinä ja käyttöpäällikkönä vuosina 1956-61. Toimittuaan suunnitteluinsinöörinä vuodesta 1961 lähtien hänet nimitettiin vuonna 1964 Kuusaninien sulfaattiselvitystehtaan isännöitsijäksi.

Perustuotannon apulaisjohtajana hän on toiminut vuodesta 1974 lähtien. Vuosina 1978-79 hän johti yhtiön osalta Kymin ja Kau-

kaan yhteistä Jari-projektia Brasiliassa.

Kuusankosken seurakunnan kirkkoneuvostossa Erkki Laasonen oli vuosina 1952-75 ja vuodesta 1975 lähtien kirkkovaltuustossa, jossa hän toimii edelleenkin. Kuusankosken kaupunginvaltuuston jäsenenä hän oli vuosina 1975-80.

Erkki Laasonen on osallistunut myös Suomen Kirkkomusiikkiliiton (1967-78), Pohjois-Kymen musiikkiopiston (1970-77) ja Suomen Paperi-insinööri Yhdistyksen hallituksen (1965-70) toimintaan.

Hän harrastaa musiikkia.

Sähköasentaja **Matti Karlsson** Kymin sähkökorjaamolta täyttää 60 vuotta 19.4.

Atk-suunnittelija **Jouko Toivonen** atk-osastolta täyttää 50 vuotta 11.4. Hän on syntynyt Pusulassa.

Toivonen tuli yhtiön palvelukseen vuonna 1949 Högforsin valimon myyntiosastolle, missä hän oli vuoteen 1952 asti. Vuonna 1953 hän toimi valimon arkistonhoitajana. 1954-1966 hän oli reikäkorttioperaattorina valimon reikäkorttiosastolla. Tietokoneoperaattorin ja ohjelmoijan tehtäviä Karkkilan tehtaalla Toivonen hoiti vuoteen 1968, jolloin hän siirtyi Kuusankoskelle atk-osastolle. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1972 lähtien.

Hän on kiinnostunut Suomen historiasta, luonnosta ja luonnonsuojelusta,

kotiseutuasteesta ja bibliofiasta.



Pentti Kauppi

Puuseppä **Pentti Kauppi** Kuusanniemen rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 18.4. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa hän on ollut vuodesta 1949 lähtien.

Varastomestari **Eero Eriksson** PK 7:n paperivarastolta täyttää 50 vuotta 8.4. Hän on syntynyt Kotkassa. Hän tuli vuonna 1960 lastausmestariksi Kymin paperitehtaalalle. Nykyisessä toimensaan hän on ollut vuodesta 1971.

Uudelleenrullaja **Raimo Salmi** Voikkaan paperitehtaalalta täyttää 50 vuotta 7.4. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Hän tuli töihin Voikkaan rakennusosastolle vuonna 1959. Nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1974 lähtien.

Tikkusihtimies **Heimo Peräkylä** Voikkaan puuhioimolta täyttää 50 vuotta 20.4. Hän on syntynyt Säkijärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1962. Nykyistä tehtävänsä hän on hoitanut vuodesta 1971 lähtien.

Kuusaalaisille

Teatteriretkiä eläkeläisille

40 vuotta yhtiötä palvelleille eläkeläisille ja heidän puolisoilleen järjestetään teatteriretkiä Kouvolan Teatteri kolmena iltana 20.4., 21.4. ja 22.4. klo 18.30. Tilattuna näytäntönä on näytelmä "SAVU-UHRI". Henkilökohtaisesta kutsusta ilmenee näytännön päivämäärä.

Naistenkerhot

Akanat. Kerhoilta Toimelassa ke 14.4. klo 19. Seuraava kerhoilta on 28.4. jolloin kotilousteknikko **Maija-Leena Prusi** puhuu monipuolisesta vihannestarhasta.

Vilhelmiinat. Kerhoilta Voikkaan seuratalossa to 15.4. Autoteknikko **Rauli Rauanto** puhuu uudesta tieliikennelaista. Seuraava kerhoilta on 29.4. klo 19.

Ykköset. Kerhon retki Karhulan tehtaalla Naistenkerhon vieraaksi ke 21.4.

Kakkoset. Kerhon retki Karhulan tehtaalla Otsolan naistenkerhon vieraaksi to 15.4. Seuraava kerhoilta Toimelassa to 29.4., jolloin kotilousteknikko **Maija-Leena Prusi** puhuu kotipuutarhan kasvisuojelusta.

Avustuskassalla kokous

Kuusankosken Tehtaitten Avustuskassan varsinainen kassankokous pidetään to 15.4. klo 18 Voikkaan seuratalossa.

Kokouksessa käsitellään 1) kassan sääntöjen 3 §:ssä mainitut huhtikuun varsinaiselle kassankokoukselle kuuluvat asiat, 2) hallituksen esitys kassan sääntöjen 6 §:n (jäsenmaksun alentaminen), 13 §:n 5-6 kohtien (proteettisen hoidon enimmäiskorvauksen korottaminen 1000 mk:sta 1200 mk:aan - kehyskorvauksiin oikeuttavan määräjän lyhentäminen 5 vuodesta 4 vuoteen), 15 §:n (lisäpäivärahan laskentaperusteen muutos), 16 §:n (kahden vuoden määräjän lyhentäminen yhteen vuoteen) ja 18 §:n (äitiysrahan laskentaperusteen muutos), muuttamiseksi ja 3) varsinaisessa kassankokouksessa 26.11.1981 siirretty eroraha-asia (sääntömuutosaloitte 13.10.1981).

Hallituksen kertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajien lausunto ovat jäsenten nähtävissä 29.3.1982 alkaen viikon ajan arkipäivisin klo 11-12 kassan toimistossa os. Linjalato Voikkaa. Kohdassa 2 mainitut sää-

tömuutosesitykset ovat nähtävänä kassan toimistossa toimiston aukioloaikana.

Viljelyspalstoja vuokrataan

Yhtiön palveluksessa oleville ja yhtiön eläkeläisille vuokrataan viljelyspalstoja Kymenrannasta Ojakorven peltoalueilta sekä yhtiön puutarhalta.

Puutarhalta jaettavat palstat ovat aarin suuruisia ja tarkoitettuja lähinnä vihanneksien ja juurikasvien viljelijöille. Kymenrannan palstojen koko on 1 tai 2 aaria. Vuokra on 25 mk aarilta.

Vuokraan sisältyvät peruslannoitus ja muokkaus. Varaukset sosiaaliosastolta viimeistään 30.4., puh. Kuusaalla (40)2293 ja Voikkaalla 889012/124.

Metalliromun myynti

Metalliromua myydään Kymin romutarhasta kunkin kaukouden ensimmäisenä ja kolmantena keskiviikkona, eikä ensimmäisenä ja toisena keskiviikkona, kuten edellisessä Uutiskymissä virheellisesti ilmoitettiin.

Heinäkuussa metalliromua ei myydä.

Henkilöuutiset

Paperi

Kuusankoski

Merkonomi **Tenho Suurkuukka** on 1.4. nimitetty atk-osastolla erikoissuunnittelijaksi.

Teknikko **Hannu Jarva** on 1.3. otettu yhtiön palvelukseen vuoromestariksi Voikkaan höyryvoimalaitokselle.

Kouvolan Kirjapaino

Kauppateknikko **Olli Puntti** (28) on aloittanut 1.4. myyntineuvottelijana tehtävään kirjapainon lomakelinjan tuotteiden myyntiä.

Kemia

Tuotekehitysinsinööri, fil. maist. **Ulf Smeds** on 2.4. eronnut yhtiön palveluksesta.

Metalli

Karkkila

Koulutussihteeriksi **Sinikka Mielck** on 19.2. eronnut yhtiön palveluksesta.

Myyntipäällikkö **Patrick Martelin** on 26.2. eronnut yhtiön palveluksesta.

Tuotannonohjauspäällikkö **Erkki Suittala** on 19.2. eronnut yhtiön palveluksesta.

Kymiyhtiön johtajisto

Kymiyhtiön johtajistoon on tähän saakka kuulunut varsinaisia sekä varajäseniä. Uuden käytännön mukaan johtajiston kaikki jäsenet ovat varsinaisia jäseniä. Johtajiston puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja ja jäseniä ovat tulosryhmien johtajat sekä finanssi-, talous- ja tiedotus- ja pr-johtajat.

Päällystyslaitos kiistan voittaja

Eerolassa hiihdettiin 17.3. osanottaja- ja yleisösuosion saavuttanut osastojenvälinen hiihtoviesti. Kahdeksanmiehisiä joukkueita oli mukana ennätysmäärä eli 26. Sen sijaan sekajoukkueiden määrä oli edellisvuoden seitsemästä pudonnut kolmeen. Osanottajia tämänvuotisessa kilvassa oli 223 (227).

Voittaneen joukkueen, päällystyslaitoksen, kolmososuuden hiihtänyt **Kalle Ka-**

piainen teki historiaa. Hänelle tämänvuotinen viestinhiihto oli 25. Tämän johdosta ja ansioistaan hiihtoinnostuksen edistäjänä osastollaan ojensi tuotantopäällikkö **Aulis Koikkalainen** hänelle Kymin paperitehtaan lahjoittaman rannekellon.

Kapiaisien lisäksi hiihtivät voittajajoukkueessa **Matti Hautala, Jorma Tuominen, Aarno Heiskala, Raimo Kujala, Jarmo Vilhunen, Lasse Tuviala** ja **Matti Heikkinen**.

Joukkue tulokset 8x3 km:

1. Päällystyslaitos I 1.18.10,
2. Metsäosasto 1.21.05,
3. Vo pap uusi I 1.21.58,
4. Kuljetus 1.22.11,
5. PK 7 I 1.23.04,
6. Sellu I 1.24.32,
7. Kemia 1.24.38,
8. Rakennus 1.24.51,
9. Vo pap vanha 1.26.40,
10. Vartiointi 1.28.11.

Sekasarja 5x3 km
1. Työterveys 1.06.08, 2. PK 7 1.08.30, 3. Tietokonekeskus 1.12.51.

Juankoski paras Aarnihiihdossa

Kuudennen Aarnihiihdon, joka järjestettiin ajalla 20.-28.2. voitti Juankoski. Kuusankoskella ja Karkkilassa osallistumisprosentti oli lähes sama, ne sijoittuivat seuraaviksi. Hännänhuipuksi jäi tällä kertaa Heinola 12,3 osallistumisprosentilla.

	suoritukset	henkilöstö 31.12.81	osallistumisprosentti
1. Juankoski	90	298	30,2
2. Kuusankoski	1003	4262	23,5
3. Karkkila	173	739	23,4
4. Soinlahti	24	129	18,6
5. Salo	28	216	13,0
6. Halla	42	337	12,5
7. Heinola	61	497	12,3

Metallin ja kirjapainon YT-elinten jäsenet v. 1982

Heinola

Työnantajan edustajat: isännöitsijä Olof Alander (tuoteryhmän päällikkö Timo Väli-Torala) ja tuoteryhmän päällikkö Harry Sundberg (tuotantopäällikkö Leo Rauhala).

Ylempien toimihenkilöiden edustaja: tuotekehitysinsinööri Aarto Heinomaa.

Teollisuustoimihenkilöiden edustajat: vientikonttoristi Eila Väänänen (ostokonttoristi Aila Hämäläinen).

Teknisten toimihenkilöiden edustajat: suunnittelija Pentti Helenius (työnjohtaja Pekka Väärälä).

Työntekijöiden edustajat:

hitsaaja Reino Aronen (koneellahitsaaja Esko Valjakka), hitsaaja Reijo Niskanen (hitsaaja Esko Hämäläinen), levyseppä Tapio Törnroos (levyseppä Lauri Laitinen), tarkastaja Eero Ranki (varastotyöntekijä Markku Pystynen) ja työkaluhuoltaja Eino Tiainen (vesikoettaja Esko Valonen).

Karkkila

Työnantajan edustajat: isännöitsijä Reino Sandelin, tehdaspäällikkö Heikki Paatela ja hallintopäällikkö Pertti Vuorio.

Ylempien toimihenkilöiden edustaja: tuotantoteknisen osaston päällikkö Kaarlo

Huhtala.

Teollisuustoimihenkilöiden edustajat: graafisen suunnittelun päällikkö Jaakko Ahopalo ja mainossihteeriksi Raili Meri.

Teknisten toimihenkilöiden edustajat: työnjohtaja Tapani Peltonen ja suunnittelija Kauko Salin.

Työntekijöiden edustajat: lämpökäsittelijä Eino Laine, päällystämismies Kalevi Tsurkka, vierintäjärsijä Veikko Raunio, työsuojeluvallatutettu Mikko Mitrunen ja vierintäjärsijä Arsi Kononen.

Kouvola

Työnantajan edustajat: kirjapainon päällikkö Vilho

Rantala ja toimistopäällikkö Matti Rätty.

Faktoriliiton edustaja: faktori Hannu Tynys.

Teollisuustoimihenkilöiden edustaja: konttoristi Anja Forsbacka.

Kirjatyöntekijöiden edustajat: päällystämismies Sinikka Ojanperä, ts-valtuutettu Raimo Ojanperä, offset-painaja Timo Koponen ja asemoija Juhani Hänninen.

Salu

Yt-elinten jäsenet valitaan myöhemmin tämän kevään kuluessa. Viime vuonna valittu neuvottelukunta toimii tällä hetkellä yt-toimikuntana.

Uutiskymi

Päätoimittaja Reijo Virta
puh. 2168
(suora 951-402 168)

Vt. toimitussihteeriksi Mikko Honkala

Toimituksen sihteeriksi Irma Räihä puh. 2173
(suora 951-402 173)

Valokuvaaja Tuomo Pitkänen
puh. 951-45 068

Paperi: Kymin paperitehtaan KymArt Matta 100 g/m²
ISSN 0358-416X

Toimitus Kymi Kymmene Oy
Tiedotusosasto
Niementie 13
45700 Kuusankoski
Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino Kymi Kymmene Paperi
Kouvolan kirjapaino
Valtakatu 28
45100 Kouvola 10
Puh.vaihde 951-11 551

Lehden seuraava numero ilmestyy 26.4. Aineiston on oltava toimitussihteerillä viimeistään keskiviikkona 14.4. klo 16.30.

Apuraha-anomuksia viimevuotista vähemmän

Yhtiön 100-vuotissäätiön paikallisille hallintokunnille jätettiin tänä vuonna apuraha-anomuksia yhteensä 606 kpl, joka on 54 kpl vähemmän kuin viime vuonna. Saapuneiden anomusten yhteismäärä on 1 076 642 markkaa. Jaettavana oleva apuraha on 441 000 markkaa. Apuraha-anomuksia jä-

rettiin Kuusankoskella 363 kpl, yhteisarvoltaan 756 922 mk, Karkkilassa 79 kpl (106 329 mk), Hallassa 28 kpl (45 139 mk), Juankoskella 47 kpl (56 903 mk), Soinlahdessa 7 kpl (9 508 mk), Heinolassa 57 kpl (66 530 mk) ja Salossa 25 kpl (35 311 mk). Markkamääräisesti eniten kasvua oli tänä vuonna Sa-

lon paikallisella hallintokunnalla, jolle saapui anomuksia noin 13 000 mk enemmän kuin viime vuonna. Vastaavasti suurin vähennys, noin 22 400 mk oli Soinlahden paikallisella hallintokunnalla. Hallintokunnat päättävät apurahojen jaosta huhtikuun aikana.

Ryhmähenkivakuutuksen korvaukset nousevat

Kaikkia yhtiön palveluksessa olevia henkilöitä koskevan ns. työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaukset nousivat vuoden alusta runsaat 12 prosenttia. Suurimmillaan perussumma on 35 190 markkaa. Lapsikorotus nousi 9 400 markkaan entisestä 8 300 markasta. Työmarkkinajärjestöjen välinen sopimus laajentaa jonkin verran "lapsen" käsitettä. Paitsi kuolleen työntekijän omia, kasvatti- tai ottoplapsia hänen lapsinaan korvausmielessä pidetään myös

niitä lapsia, joiden elatuksesta hän on omassa kodissaan tai muuten todistettavasti huolehtinut. Työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korkein perussumma maksetaan alle 41-vuotiaana kuolleen työntekijän jälkeen. Perussumma alenee iän kohoamisen myötä ja 60 vuoden iässä se on 5 030 markkaa. Tapaturmaisessa kuolemassa summaa korotetaan 50 %. Vakuutuksen voimassaoloaika työ- tai virkasuhteen päättymisen jälkeen on

3 vuotta. Ns. jatkoturva on 5 vuotta, jos työ- tai virkasuhde on päätynyt 1.1.1981 tai myöhemmin täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen vuoksi. Kuusankosken osalta hoitaa ryhmähenkivakuutuksen piiriin kuuluvia asioita työsuojeluosasto. Ryhmähenkivakuutus on voimassa sekä työ- että vapaa-aikana. Vakuutus koskee kuolemantapauksia. Korvaus maksetaan riippumatta siitä, maksetaanko muita lakisäätteisiä korvauksia vai ei.

Julistesarja sai palkinnon USA:ssa

Kymiyhtiön julkaisema julistesarja "Vuodenajat" on saanut arvostetun mainosalan palkinnon Yhdysvalloissa. Julisteet osallistuivat Business/Professional Advertising Associationin järjestämään kilpailuun PR-materiaali-sarjassa. Sarja käsittää neljä 80 x 120 cm:n kokoista julistetta, joissa on hallitsevana Matti A. Pitkäsen ottamat eri vuodenaikojen esittävät luontokuvat. Sarjan on suunnitellut maamme tunnetuimpiin mainosgraafikoihin lukeutuva Erkki Ruuhinen mainostoimisto Anderson & Lembke Oy:stä.



Markkinointijohtaja Peter Stackelberg (vas.) ja myyntijohtaja Bjarne Nygård Kymiyhtiöstä ottivat vastaan julistekilpailujen palkinnon Helsingissä. Mukana olivat lisäksi projektisihteeri Salme Mikkeli sekä suunnittelijat Martti Kirsitie ja Erkki Ruuhinen Anderson & Lembke Oy:stä.

Kerros- ja rivitaloista myydään omistusasuntoja

Kolmesta Kymiyhtiön Kuusankoskella omistamasta, työsuhdeasuntoja käsittelevästä kiinteistöstä on muodostettu asunto-osakeyhtiöt. Lauttakatu 12:ssa sijaitseva Asunto Oy Uusi Virkamiestalo on kolmiportainen kerrostalo, Asunto Oy Kuusankosken Minkkitarha käsittelee entisen urheilukentän alueen ensimmäisen vaiheen rivitaloasunnot, saunaosaston ja autotalliosan. Asunto Oy Urheilukentän alueen toisen rakennusvaiheen asunnot ja autotalliosan. Rivitalo-osakeyhtiöiden kaikki asunnot ovat tällä hetkellä varattuja. Myös valtaosassa kerrostalon huoneistoista on parhaillaan asukkaita, vain kolme isoa huoneistoa on vapaana. Huoneistojen ensisijainen

osto-oikeus on huoneistojen nykyisillä asukkailla. Huoneistojen hallintaan oikeutavien osakkeiden myynti aloitettaneen huhti-toukokuussa. Nykyisillä asukkailla ei ole huoneistojen ostovelvoitetta ja asuminen voi jatkua entiseen tapaan, mikäli ostooikeutta ei haluta käyttää. Huoneiston tyhjennettyä normaalia tietä se pyritään myymään halukkaalle ostajalle. Huoneistojen hinnoittelusta ei kiinteistöhallintopäällikkö Erkki Forsellin mukaan voida antaa yleistä hinta-arviota. "Jokainen huoneisto hinnoitellaan erikseen silloin, kun asukas on halukas ostamaan huoneiston tai asunto on tyhjänä. Hintaan vaikuttavat luonnollisesti sekä huoneiston koko että kunto", sanoo Forsell, joka myös vastaa

huoneistojen ostoa koskeviin kysymyksiin. Uusi virkamiestalo on rakennettu vuosina 1947-48. Se on rakenteellisesti hyvä tiilitalo, jossa mm. täytteellisten välipohjien ansiosta askeläänieristys on hyvä. Talon kylmävesijohdot joudutaan lähivuotina uusimaan, kupariputket on uusittu jo aiemmin. Huoneistoilla on yhteinen sähkömittaus. Tämän vuoksi sähkömaksut samoin kuin lämmitys tullaan sisällyttämään yhtiövästikkeeseen. Minkkitarhan asunnoissa puolestaan ulkoalueiden puhtaanapito, lämpö ja vesi sisällytetään yhtiövästikkeeseen. Uuden virkamiestalon asuntojen koot vaihtelevat 20 m²:n yksioista 153 m²:n asuntoon, jossa on kuusi huonetta ja keittiö.



Kymi Kymmene Metallin näyttelyosasto keräsi runsaasti huomiota Karkkilan lämpökattilamessuilla.

Kattilajärjestelmien käyttötaloutta vielä mahdollista parantaa

"Eräänä lämmitysalan kehityshaasteena on löytää ratkaisu niin pienitehoisille polttimille, että ne soveltuvat käytettäväksi lämmitettäessä uutta omakotitaloa, jossa lämpötehon huipputarve on vain 4-8 kW", sanoi Kymiyhtiön toimitusjohtaja, vuorineuvos Fredrik Castrén avatessaan Karkkilassa 19.-21.3. järjestetyt lämpökattilamessut. Castrén sanoi tämän päivän pienimpien jatkuvan käytön tehon olevan ilman erikoistoimia noin 15 kW. Hetkellinen huipputehon tarve toisaalta asettaa polttimelle lisähaasteeksi vaihtuvatehoisuuden tai ylimäärä-

raisen varaavan vesitilan. Toiseksi kehityshaasteeksi Castrén sanoi kattilan savukaasu- ja eristysväliöiden minimoimisen sekä öljyn etä kiinteiden polttoaineiden käytössä. "Ratkaisujen löytämisellä on toteutettavissa kohtalainen edistysaskel kattilajärjestelmien käyttötaloudessa", huomautti Castrén. "Toinen odotettavissa oleva kehityslinja tapahtuneen öljyn ja öljyn kaltaisesti poltettavien polttoaineiden suunnalla. Yhä raskaampia öljyjä tultaneen ottamaan käytäntöön ja niitä poltetaan veteen sekoitettuna, jotta palamistulos olisi yhä ympäristöystävällisempi. Toisaalta öljyyn lähdeittäneen sekoittamaan myös kivihiilipölyä, mikä näyttäisi parhaalta tavalta siirtyä laa-

jemmin kivihiileen." Castrén muistutti, ettei pidä unohtaa vanhojen kattilalaitosten kunnostus- ja saneeraustoimia, joilla saatavat säästöt ovat kansantaloudellisesti merkittäviä laajasti toteutettuina.

Subventiot pahasta

"Jos öljyn kulutus supistuu liian nopeasti, kauppa-vaihtomme Neuvostoliiton kanssa vähenee ja idänkaupan piirissä toimineiden työvoima- ja tuotantokoneistoresurssien uudelleen suuntaaminen on ongelmallista. Subventiot öljyn käytöstä luopumiseksi tai öljyn kanssa kilpailevien energiamuotojen käytön edistämiseksi eivät sen vuoksi olekaan nyt paikallaan. Taloudellisesti perusteltu öljyn säästö on järkevää ja öljyn hinnan noustua sen käytön hyötysuhteen parantamiseen kannattaa sijoittaa aikaisempaa enemmän", totesi Neste Oy:n toimitusjohtaja Jaakko Ihamuotila puhuesaan lämpökattilamessujen yhteydessä järjestetyssä energiasymposiumissa.

Veteraanien varhaiseläkkeen hakeminen nyt mahdollista

Heinäkuun alussa voidaan tulevaa rintamaveteraanien varhaiseläkettä on 5.4. alkaen mahdollista hakea eläkeasioita Kymiyhtiössä hoitavien avustuksella. Kuusankoskella varhaiseläkehakemus pannaan viereille eläkeasiointoimistossa. Muissa yksiköissä henkilöstöosastot täyttävät hakijan kanssa hakemukset. Hakijalla on oikeus ennen työ-

suhteen päättymistä saada sitova ennakkopäätös oikeudesta varhaiseläkkeeseen. Rintamaveteraanien varhaiseläke tulee voimaan 1.7.1982, asetus varhaiseläkkeen toteuttamisesta annettiin 19.3. Varhaiseläkkeenä suoritetaan määrä, jonka rintamaveteraani olisi saanut TEL:n säännösten mukaan, jos hä-

nelle olisi varhaiseläkkeen sijasta myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke. Eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan siis myös aika työsuhteen päättymisestä 65 ikävuoteen asti. Varhaiseläkkeen lisäksi hakijalla on mahdollisuus saada tuloharkintaista rintamasotilaseläkettä.

Vuosikertomus tulossa jakoon

Kymiyhtiön vuosikertomus 1981 ilmestyy tällä viikolla. Kertomuksen postitus niille osakkeenomistajille, jotka julkaisun ovat tilanneet, alkaa 6.4. Henkilökunnalle vuosikertomus jaetaan pääsiäisen jälkeen. Tänä vuonna yhtiön vuosikertomus julkaitaan ainoastaan suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä. Vuosikertomuksen painos on 27 500 ja sen painatus on tehty Kouvolan Kirjapainossa.

Rintamasotilastunnus, työssäolovaatimus, pitkä työura, asuu Suomessa, ei eläkkeellä		
Sotavamma, haitta-aste		Sotavankeus
väh. 30 %	20-30 %	alle 20 %
Rintamapalvelusaika vähintään 2 vuotta		
Alentunut työkyky, ikä vähintään 58 vuotta		
Työn jättäminen		
Varhaiseläke		